

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni za četrta leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 30 h od enostopne petit - vrste za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 10. marca 1911.

C. Kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Deželni zbor kranjski o zadružništvu. Kako so zavezani člani za zadrugo? Kako ravnati z gnojem na polju? Vestnik Zadružne zveze. Gospodarske drobtine. Književnost. Občni zbori. Bilance.

Deželni zbor kranjski o zadružništvu.

Žalostni dogodki, ki so v zadnjem času pripetili v slovenskem zadružništvu, nekvalificirano postopanje nekaterih oseb, o katerih „delovanju“ je naša javnost nekoliko že poučena iz dnevnega časopisja, vsled tega nastalo vse obče nezaupanje nasproti denarnim zavodom in iz tega izvirajoče splošno poslabšanje kreditnih razmer v deželi — vse to je dalo deželnemu zboru kranjskemu povod, da je v svoji seji dne 18. februarja t. l. sklenil obširno akcijo glede zadružništva.

Sklepi deželnega zbora bodo brez dvoma imeli na nadaljni razvoj slovenskega zadružništva odločilen vpliv. Kakšen, to bo pokazala prihodnost.

Vsakega resničnega prijatelja zadružništva mora boleti, da je po nesposobnosti in brezvestnih manipulacijah nekaterih oseb prišlo tako daleč, da je deželni zbor sploh imel priliko baviti se z razmerami v zadružništvu. Toda dejstva sama so močnejša nego teorije in z razmerami moramo računati, kakršne so.

V imenovani seji je poslanec dr. Šusteršič staval nujni predlog, da se izvoli poseben odsek, ki ima takoj deželnemu zboru

staviti konkretne predloge, kako naj se varuje in ščiti zadružna organizacija kot taka.

Odsek se je takoj posvetoval in je v njegovem imenu pri prihodnji seji istega dne poročal poslanec prof. Jarc. Z ozirom na važnost in dalekosežnost odsekovih predlogov prinašamo poročevalcev govor po stenografičnem zapisniku. Njegovo poročilo se glasi:

Visoka zbornica! Odsek, danes izvoljen v dopoldanski seji, se je posvetoval o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Šusteršiča in tovarišev glede pospeševanja zadružništva na Kranjskem in je prišel do sledečih zaključkov:

Ni najmanjšega dvoma, da se gre pri tem vprašanju za eno najvažnejših gospodarskih organizacij v naši deželi. Oglejmo si obseg zadružništva pri nas! Število zadrug, organiziranih v naši največji centrali, v „Zadružni zvezi“, je znašalo na Kranjskem leta 1908. 231 in se je pomnožilo do leta 1910. na 300 članic. Koncem leta 1910. je bilo od 300 članic 162 kreditnih zadrug in gospodarskih zadrug je bilo 92. Med temi je bilo 29 kmetijskih, gospodarskih in konsumnih društev, 29 je bilo živinorejskih zadrug, 8 kmetijskih in strojnih in 5 strojnih

zadrug, 3 razne zadruge, 2 osrednji zadrugi in 1 obrtna zadruga. Koncem leta 1908. — za to leto imamo šele podrobneje podatke — so šteje vse te zadruge blizu 57.000 članov in imele prometa blizu 180.000.000 K; deleži so znašali — navajam samo okrogle številke — 2,200.000 K; rezerva 1,700.000 kron in čisti dobiček 400.000 K.

Že iz tega ogromnega prometa, iz velikega števila članov, — vsaj znaša to število 10% vsega prebivalstva kranjske dežele — razvidi vsakdo, da se gre tu za največjo našo gospodarsko organizacijo, za organizacijo, ki je zlasti v dobi izboljšanja zemljišč in drugih melioracij za bodočnost našega ljudstva največjega pomena. In vendar je zavzela naša dežela v preteklosti napram temu tako važnemu vprašanju popolnoma pasivno stališče. Zadrugna organizacija ni dobila do zadnjega leta naše deželne uprave vkljub velikanskemu svojemu pomenu niti moralne niti gmotne podpore in je tudi stala sama zase.

Gospoda, kako drugače je v tem oziru v drugih deželah! Na Štajerskem je sklenil deželni zbor dne 5. maja 1900., da se Zvezi kmetijskih zadrug v Gradcu posodi znesek 400.000 K, obrestljiv po 3%. V Dalmaciji je deželni odbor, dokler ni bilo domačih zvez, sistemiziral mesto potujočega učitelja-revizorja. Vsaka zadruga je dobila od deželnega odbora vse knjige in železno blagajno zastoj. Razun tega je raifeiznovkam deželni odbor dajal brezobrestne vloge v višini od 600 K naprej. Ko se je ustanovil dalmatinski „Zadružni savez“, je deželni odbor istemu dal na razpolago kredit 200.000 kron, podelil mu potujočega učitelja-revizorja in v naprej dajal novim zadrugam brezplačno knjige in blagajno, Savezu pa letno podporo 10.000 K. Ta Savez je v prvem letu dobil od države podpor v skupnem znesku 35.000 K in drugo leto od države in dežele skoraj enako visoko podporo, namreč 34.513 K. Prvo leto je štela ta zveza 116,

drugo leto 161 zadrug. Na Salcburškem obavlja revizijo deželni odbor. Vsaka raifeiznovka dobi podpore po 250 K, „Zentralkasse“ pa deželno podporo 2000 K in državno podporo 3000 K. Na Gorenjem Avstrijskem in na Dunaju opravlja revizijo kakor v Salcburgu deželni odbor sam in plača iz svojih sredstev tudi vse uradništvo. Osrednja blagajna dobiva deželno podporo in deželni hipotečni zavodi oskrbujejo poslovanje centralnih kas. Državna podpora znaša 5000 K. V Galiciji obstoji poseben deželni revizijski biro, ki vsako leto izvršuje revizije, izdaja zadružni list in statistiko ter prireja zadružne tečaje. Leta 1909. je ustanovil deželni odbor centralno blagajno in jo dotiral s kapitalom dveh milijonov kron, poleg tega pa še prevzel zanjo garancijo do 5.000.000 K za eventualna izposojila. V Gorici ima slovenska „Zveza goriških gospodarskih zadrug“ državne podpore 6000 K, deželne podpore 5000 K in članic šteje okoli 40. Na Moravskem je „Ustředny jednota českých hospod. společenstev“ dobila l. 1909. državno podporo 12.000 K in deželne podpore tudi 12.000 K. Na Češkem je dobila češka zveza za režije skupaj od države in dežele 51.000 K, nemška zveza pa 34.000 K. Celjska zveza dobiva državne subvencije 15.000 K na leto. Gospodarska zveza v Pulju dobiva od države 15.000 K, od dežele 10.000 K in razun tega še posebne subvencije za organizacijo, za poučne tečaje in za podpore posameznim zadrugam.

Zaradi tega se je prepričal odsek, da je zadnji čas, da tudi dežela Kranjska stori, kar je sploh v njeni moči, za razvoj zadružništva, v katerem vidi predpogoj našega bodočega gospodarskega napredka.

Zaraditega stavlja odsek kot prvi predlog to-le (bere):

I.

„Deželni zbor vidi v zadružništvu najvažnejši faktor narodnega gospodarstva v deželi in spoznava

kot nujno dolžost dežele, zastaviti vse moči za prosep zadružne organizacije na Kranjskem.“

Pač smo imeli na Kranjskem enega uradnika, deželnega zadružnega komisarja, ki se je pa žal razun z zadružništvom največ moral pečati s še drugimi stvarmi. To je skromen začetek ali ako hoče dežela smotreno izvršiti podporo našemu zadružništvu, je treba, da po zgledu drugih dežel organizira poseben deželni zadružni urad. Zato predlaga odsek kot drugi predlog to-le (bere):

II.

Ustanovi se deželni zadružni urad, ki ima poslovati v vseh zadružnih zadevah kot strokovni organ deželnega odbora. V ta namen se dovoli za leto 1911. poseben kredit v znesku 10.000 kron.“

Kdor količ kaj nepristransko motri položaj našega zadružništva na Kranjskem, mora priznati, da je največja ovira dobremu njegovemu razvoju razcepljenost v različne centralne zadružne organizacije. Mi na Kranjskem imamo, kakor znano, dve zadružni zvezi v Ljubljani in poleg tega imamo še kranjske zadruge, ki so včlanjene v celjski zvezi. Pokazalo se je povsod, da je razvoj zadrug mogoč le v strogi centralizaciji. Tudi materijelno je za posamezne zadruge slaba razcepljenost, kajti ni dvoma, da uprava, če ima tri zveze, veliko več stane, kakor če bi bile vse zadruge včlanjene v eni centrali. Kot tako bodočo centralo smatra odsek „Zadružna zveza“ v Ljubljani, največjo na Kranjskem, vendar pa to ne brezpogojno. „Zadružna zveza“ je doslej uživala popolno avtonomijo. Deželni zbor pa naj po predlogu odsekov prizna „Zadružna zveza“ kot deželno centralo le pod pogojem, ako se ukloni vsak čas redni reviziji deželnega zadružnega urada, in deželnemu odboru naj se naroči, da naj deluje na to, da se v to centralo strnejo polagoma vse zadruge v celi deželi. Tretji predlog se torej glasi (bere):

III.

„Kot od deželne uprave odobrena zadružna organizacija v deželi Kranjski ima veljati „Zadružna zveza“ v Ljubljani pod pogojem, da se podvrže redni reviziji deželnega zadružnega urada.

Deželnemu odboru se naroča, delovati odločno na to, da se po možnosti združijo vse v deželi Kranjski poslujoče pridobitne in gospodarske zadruge v „Zadružni zvezi“ v Ljubljani kot od deželne uprave odobreni zadružni centrali.“

Glavna naloga take centrale je poleg izravnave denarnega prometa točna in natančna revizija, zato pa rabi taka zveza velik aparat izvežbanih revizorjev, in če naj se izvrši združenje vseh kranjskih zadrug, razcepljenih sedaj v tri zveze, v tej kranjski centrali, ni dvoma, da bo v namen dosege tega združenja tej ali oni zadruzi treba priskočiti na pomoč in odpreti jej kredit, ki ga drugod izgubi. Zato predlaga odsek, naj se določi redna podpora „Zadružni zvezi“ z 12.000 K na leto. Da pa izpelje „Zadružna zveza“ to veliko enotno organizacijo, pa rabi tudi veliko večjega razpoložljivega kapitala, kakor ga ima sedaj. Odsek se je zjedini, da ne more predlagati, da naj bi se iz tekočih deželnih sredstev dal „Zadružni zvezi“ na razpolago tak kapital, je pa mnenja, da se nahaja v deželnem premoženju zaklad, ki sedaj takorekoč počiva, to je vseučiliški zaklad, in odsek je mnenja, da naj se ta vseučiliški zaklad odstopi „Zadružni zvezi“ kot brezobrestno posojilo na nedoločen čas proti enoletni odpovedi. V tem oziru izrazili so se v odseku pomisleki, da „Zadružna zveza“ ne bi utegnila dati zadostne varnosti za tako posojilo. Nasproti temu treba konstatirati, da znašajo vplačani deleži pri „Zadružni zvezi“ 329.000 K in jamstveni zaklad njen nad 2.000.000 K. Če se ji posodi ta denar je

popolnoma varno naložen in je deželnemu odboru vedno zopet na razpolago proti enoletni odpovedi, vprašanju slovenskega vseučilišča se pa s tem ne zgodi nobena škoda, kajti ta kapital je namenjen kot nekak prispevek kranjske dežele bodočemu vseučilišču. Vprašanje zase je, ali se s tem, da dežela kranjska prispeva relativno, z ozirom na ogromne stroške, ki jih povzroči ustanovitev in vzdrževanje vseučilišča, tako malenkostno svoto, sploh kaj pospešuje vprašanje vseučilišča. Kakor rečeno, je to vprašanje zase. Sicer se pa ne gre za to, da bi se ta denar porabil, ampak za to, da se ta dosežaj mrtvi kapital plodonosno naloži v gospodarske koristi naše dežele.

Kapital je torej, kakor rečeno, pri „Zadružni zvezi“ varno naložen, ali s tem se odsek še ne zadovoljuje, temveč gre še dalje. On zahteva od „Zadružne zveze“, da izpolni gotove pogoje, pod katerimi dobi kapital na razpolago. Prvi pogoj je, da se „Zadružna zveza“ zaveže, da bo podpirala deželni odbor v njegovem stremljenju za zjedinenje vsega združništva kranjske dežele. Drugi pogoj je: deželnemu odboru se zagotovi primerna ingerenca na nastavljenje revizorjev in kvalifikacijo. Revizorji, najvažnejši organ vsakega združništva, smejo naj se nameščati le dogovorno z deželnim odborom in deželni odbor naj ima vrhutega pravico, da v izpraševalno komisijo k revizorskim izpitom, ki bodo uvedeni pri „Zadružni zvezi“, odpošlje svojega zastopnika z odločujočim glasom. Vrhutega naj „Zadružna zveza“ podpira deželni odbor pri vseh akcijah za združništvo. Zlasti naj se „Zadružna zveza“ zaveže, da bo na željo deželnega odbora revidirala vsako zadrugo ki je že prejela od dežele kako subvencijo, in da mu bo vselej na razpolago dajala revizijski zapisnik. Dalje se mora zavezati „Zadružna zveza“, da bo, kadar prosi kaka zadruga za subvencijo, deželnemu odboru dala na razpolago ves material, ki ga ima

o dotični zadrugi, in se sploh zavezati, da bo podpirala deželni združni urad v dosego njegovih smotrov. Četrty predlog se torej glasi (bere):

IV.

„Vseučiliški zaklad se odstopi „Zadružni zvezi“ kot brezobrestno posojilo na nedoločen čas proticeletoletni odpovedi in se ji dovoliletna deželna podpora 12.000 K, če izpolni pod III. v prvem odstavku navedeni pogoj in razun tega še sledeče pogoje:

1. se zaveže podpirati prizadevanje deželnega odbora v smislu 2. odstavka točke III.;

2. priznava deželnemu odboru odločilen vpliv pri nameščanju združnih revizorjev na Kranjskem;

3. priznava deželnemu odboru pravico odposlati svojega zastopnika z odločujočim glasom v izpraševalno komisijo za revizorski izpiti ki posluje pri „Zadružni zvezi“;

4. se zaveže vsako sebi včlanjeno zadrugo revidirati na željo deželnega odbora in v slučaju, da je zadruga sprejela od dežele kako podporo, dati deželnemu odboru prepis revizijskega poročila na razpolago, brezkvarno neposredni revizijski pravici deželnega odbora, če si jo je pridržal ob podelitvi deželne podpore ali pa če zadruga sama zahteva deželno revizijo;

5. se zaveže pripraviti in podati o vsaki sebi včlanjeni zadrugi deželnemu odboru na zahtevo potrebni material za presojo, je li dotična zadruga vredna in potrebna deželne podpore;

6. se zaveže podpirati v vsakem oziru deželni združni urad za dosego njegovih smotrov.“

Z ozirom na to, da je zadruga, osnovane zlasti na neomejeni zavezi, v kolikor seveda proti njihovemu poslovanju ni nobene pomisleka, pri reviziji smatrati za najbolj varne, za bolj varne kakor banke in druge zavode, predlaga odsek, da se deželni odbor pooblasti, da vpoštevava pri obrestonosnem nalaganju tekočih blagajniških sredstev v tekočem računu tudi kreditne zadruga, seveda pod pogojem, če so pogoji nalaganja v vsakem oziru enaki onim, drugih v poštevh prihajajočih kreditnih zavodov in če je pričakovati v prvi vrsti tudi zadostno gibčnost njihovih blagajniških sredstev. S tem deželni odbor, ne da bi dežela kaj žrtvovala, materijelno podpira dotične zadruga, obenem pa da vsemu združništvu veliko moralno oporo. Zaupanje ljudstva do zadrug bo slonelo na kreditu, ki ga ima dotična zadruga pri deželnem odboru. Peti predlog se glasi zato (bere):

V.

„Deželnemu odboru se nalaga, da vpoštevava pri obrestonosnem nalaganju tekočih blagajniških sredstev v tekočem računu tudi kreditne zadruga, če so pogoji nalaganja v vsakem oziru enaki onim drugih v poštevh prihajajočih kreditnih zavodov; pri tem je gledati v prvi vrsti na potrebno gibčnost blagajniških sredstev.“

Odsek gre še dalje. V preteklih letih smo imeli v naši deželi večkrat priliko opazovati, da je na to ali ono zadrugo, na to ali ono denarno organizacijo poizkušala politično nasprotna stranka napraviti napad, takozvani run. Vsak tak pojav je obžalovanja vreden, ker izpodkopuje zaupanje ljudstva v dotični zavod. Še nevarnejši je položaj, v katerega pridejo lahko zadruga vsled velikih kriz na denarnem trgu. Gospada moja, v državnem zboru se bo v kratkem obravnaval novi statut avstro-ogrške

banke. Po tem štatutu bo banka vezana vzdrževati pariteto valute in vsled tega bo prisiljena večkrat zvišati diskont in morda zvišati diskont v meri, kakršne doslej nismo doživeli. Vsaka kriza na velikem denarnem trgu pošilja svoje valove tudi na naše razmere, in to občutimo tembolj, ker smo v svojem gospodarstvu, ki je šele v začetkih, navezani na tuj kredit in se šele trudimo, da se polagoma emancipiramo od njega, da bomo mogli kdaj tudi drugam razpolagati in zlasti investirati svoj denar v industrijo. Take krize se torej na našem denarnem trgu tembolj poznajo in lahko nastopijo trenutki, da pride popolnoma redno poslujoča zadruga v nevaren položaj, da mora ustaviti izplačila. Zaradi tega predlaga odsek naj se pooblasti deželni odbor, da v takih slučajih priskoči na pomoč združni organizaciji v garancijo dežele do najvišjega zneska 2,000.000 K. Nima ta garancija namena pospeševati lahkomišljenega gospodarstva in to garancija za zadruga sploh, ki so večlanjene v zvezi, priznani od dežele, ampak ta garancija ima samo namen, poseči vmes v izrednih slučajih, da pred javnostjo dežela dokumentira, da je dotična zadruga poštena in se nahaja samo trenutno v denarni zadregi. Šesti predlog se torej glasi (bere):

VI.

„Deželni odbor se pooblašča po potrebi priskočiti združni organizaciji s tem, da prevzame deželno jamstvo do svote dveh milijonov kron, ako se prepriča, da iz tega jamstva ne preti deželi nikakršna škoda“.

Odsek pa tudi ni mogel iti zaprtih oči mimo zadnjega velikega poloma, največjega poloma, kar smo jih doslej doživeli na polju slovenskega združništva, mimo poloma „Glavne posojilnice“. Gotovo je, da se bo vsled tega poloma zgodilo dvoje. Gotovo je, da bo na eni strani uničenih mnogo gospo-

darskih eksistenc, ki pomenjajo popolnoma nedolžne žrtve, ki niso bile niti v upravnem odboru in ne v nadzorstvu „Glavne posojilnice“ in so zaupale temu zavodu, misleč da je v dobrih rokah, in drugič je gotovo, da bo vsled tega poloma kredit ljubljanskega trga in cele dežele prišel v veliko nevarnost. Danes smo žalibog že tako daleč da trgovci o katerem se ve, da je član „Glavne posojilnice“, ne dobi več kredita od fabrikanta ali veletržca, in kaj to pomeni za trgovca, je jasno. Zaradi tega predlaga odsek, da naj se peča deželni odbor temeljito s tem vprašanjem, kako bi se rešilo nedolžne žrtve tega poloma. Stopi naj v tem oziru v zvezo z merodajnimi javnimi faktorji, predvsem z vlado in mestno občino ljubljansko in za vsak slučaj se mu v ta namen dovoli za leto 1911. kredit 50.000 kron. Priznavam, da 50.000 kron ni velika svota, ampak eno je gotovo, da na razvoj vse stvari bo silno ugodno vplivalo, ako vidi javnost, da tudi dežela gleda na to, da pomaga tistim, ki so po nedolžnem brez lastne krivde prišli v nevarnost, da so gospodarsko za vedno uničeni.

Sedmi predlog se torej glasi:

VII.

„Uvažujoč, da propad „Glavne posojilnice“ v Ljubljani utegne vsled neomejenega jamstvanjenih članov uničiti mnogo samostojnih gospodarskih eksistenc v Ljubljani in po deželi ter škodovati ugledu in kreditu domačega trga, — se naroča deželnemu odboru, naj razmotri položaj in ukrene, kar se mu zdi pripravno, da se po možnosti omili usoda nedolžnih žrtev in varuje ugled in kredit domačega trga. Deželni odbor naj stopi v to svrhu v stik z drugimi javnimi faktorji, zlasti s c. kr. vlado in z mestno občino ljubljansko. Za vsak slučaj se dovoli deželnemu odboru

za to pomožno akcijo poseben kredit za leto 1911. v znesku 50.000 K.“

Ako se deželni zbor peča danes s tem vprašanjem, mu ni namen, da bi se govorilo o „zmaganih“ ali „premaganih“, namen mu je samo, da se spravi zadružištvo v pravi tir in da se mu zasigura zdrav razvoj za bodočnost. Najboljši dokaz temu je, da avtonomna zadruga, avtonomna centrala, „Zadrugna zveza“, sijajno razvita takorekoč izključno iz svojih moči — malenkostna dosedanja državna in deželna podpora pač niti v poštev ne pride — hoče ukloniti svoj tilnik pod javno kontrolo, pod deželno upravo, iz čistega nagiba, da se osigura gospodarska bodočnost in razvoj zadružištva na Kranjskem. Zato Vas gospodje, prosim, ako hočete, da se konsolidirajo zadružne razmere na Kranjskem, in trgovski kredit naše Kranjske dežele, glasujte za predloge odsekov. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Vse te predloge je zbornica sprejela.

Kako so zavezani člani za zadrugo?

Dr. L. Pogačnik.

Mnogo se danes govori o zavezi članov, mnogo tudi o tozadevni reformi sedanjega zadružnega zakona. A splošno sem opazal, da ljudje vedo zelo malo o zavezi, tako da se nekateri ne pomišljajo niti en trenotek zavezati se z vsem svojim premoženjem, drugi pa se vsake zaveze bojè bolj kot hudobec križa. A ne eni ne drugi nimajo prav.

Zaveza članov je za zadrugo neobhodno potrebna, ker bi zadruga sicer ne mogla brez posebnega poročstva dobiti potrebnega kredita. Ona je torej kreditna podlaga zadruga. Čimveč dobrih članov šteje zadruga in čimvišje jamčijo za njene obveznosti, temveč moremo zadrugi zaupati denarja. Poleg tega pa je ravno zaveza članov, ona velika moralična sila, ki naj združuje

ljudi v medsebojnem zaupanju in skupnem delu za vzvišene cilje združništva.

Naš združni zakon (z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70) loči zadruga z ozirom na zavezo članov v zadruga z neomejeno in zadruga z omejeno zavezo. Pri zadrugah z neomejeno zavezo jamčijo člani v slučaju likvidacije ali konkurza zadruga upnikom zadruga z vsem svojim premoženjem (§ 53 z. z.), pri zadrugah z omejeno zavezo pa le z neko naprej določeno, torej omejeno vsoto. Manjša omejena zaveza je ona, ki jo določa zakon, ki pravi da jamči vsak član s svojimi opravnimi deleži in še enkratno vsoto teh deležev. Lahko pa se v združni pogodbi t. j. v združnih pravilih določi višje jamstvo (§ 76 z. z.) n. pr. z deleži in petkratno ali desetkratno vsoto deležev.

Kako si torej moremo izračunati, koliko znaša kredit vsake zadruga? V pravilih mora biti nedvomno določena splošna zaveza članov. V imeniku članov, kate-rega mora voditi vsaka zadruga, pa vidimo, koliko članov ima zadruga in koliko ima vsak član opravnih deležev. Glede imenika članov določa združni zakon v § 14 strogo, da se mora vpisati vanj vsak član in sicer njegovo ime in priimek, stan, dan njegovega pristopa, dan njegovega odhoda iz zadruga (izstop, smrt ali izključitev), koliko ima opravnih deležev in koliko jih je odpovedal.

Ker morata združna pogodba in imenik članov nuditi zanesljive podatke o kreditu zadruga, označuje ju združni zakon za javne, češ da sme vsakdo, bodi član zadruga ali ne, vpogledati v imenik članov kakor tudi v pravila zadruga in njene izpremembe. Ako ne bi načelstvo sploh vodilo imenika članov ali ne pravilno, ali ako ne bi dopustilo vpogledati v imenik in pravila vsakomur med uradnimi urami, kaznuje ga lahko trgovsko sodišče z denarno globo do 200 K (§ 87 z. z.). Sicer pa so združene z javnostjo imenika članov tudi važne

pravne posledice, o čemer pa bomo govorili pozneje.

Dvoje vprašanj nas tu še posebno zanima: 1.) Za katere združne dolgove jamčijo člani in 2.) do kedaj ostanejo zavezani.

1.) Glede prvega vprašanja zakon jasno pravi, da jamči član za one združne dolgove, ki jih je napravila zadruga od svojega početka do dneva, s katerim član iz zadruga izstopi. (§§ 53, 55, 78.) Ako član umrje, jamčijo za te dolgove namesto njega njegovi dediči.

Tu se nam vrine vprašanje, kako in kedaj član more iz zadruga izstopiti. Pri stopiti moremo k zadrugi le s pismeno izjavo, kar zahteva zakon (§ 3 z. z.) izrecno. Glede izstopa zakon tega izrecno ne zahteva, a težko si ga moremo drugače misliti, kvečjemu, da član poda izstopno izjavo na zapisnik, kar pa je istovetno s pismenim izstopom. Da pa more član veljavno izstopiti, mora svoje članstvo v za to po pravilih določenem času odpovedati. V tem oziru so torej merodajna pravila. Le kadar pravila o odpovednem roku in o času izstopa ničesar ne določajo, more član pravilno izstopiti šele s potekom poslovnega leta, ako je najmanj štiri tedne preje članstvo odpovedal. Ako se združno poslovno leto konča z 31. decembrom, more po zakonu član n. pr. izstopiti letos šele 31. decembra, ako svoje članstvo odpove najkasneje 3. decembra 1911. Ako pa bi odpovedal članstvo zadrugi n. pr. en dan kasneje, velja njegov izstop šele z 31. decembrom 1912. V prvem slučaju bi jamčil torej za one dolgove, ki jih zadruga napravi od svoje ustanovitve do 31. decembra 1911, v drugem pa tudi za one, ki jih napravi v letu 1912.

Pri vprašanju, za katere dolgove zadruga jamčijo člani, pa moramo uvaževati tudi sledeče:

V konkurzu zadruga z omejeno zavezo mora napraviti upravitelj konkurzne mase odnosno načelstvo doplačni račun, iz katerega je podrobno razvidno, koliko mora vsled svoje zaveze plačati vsak posamezni zadružnik. Ta doplačni račun potrди konkurzno sodišče in postane tako izvršljiv. (§ 85 z. z.) Drugih posebnih določil glede teh zadrug za slučaj konkurza zakon ne ustanavlja. Pač pa v smislu konkurznega reda pride pri konkurzu splošno v poštev le ona terjatev, katero upnik pravočasno priglasil in jo sodišče za pravo spozna. Iz tega sledi, da jamčijo člani zadrug z omejeno zavezo le za take dolgove zadrug, kateri so nastali do njihovega izstopa in bili priglašeni ter odobreni v konkurznem postopanju. Mimogrede bodi tudi pripomnjeno, da upnik zadruga pri zadržgah z omejeno zavezo nima pravice prijati posamezne člane za plačilo nepokrite njegove terjatve.

Drugače pa je to pri konkurzu zadrug z neomejeno zavezo. Sicer mora tudi tu načelstvo sestaviti doplačni račun takoj, ko konkurzno postopanje dospe do tja, da se ugotovi načrt o razdelitvi obstoječega premoženja zadruga med priglasivše se upnike, in potrди tudi ta doplačni račun konkurzno sodišče. Vendar daje tu zakon posamnim upnikom izrecno pravico, da takoj po dovršitvi konkurza, ne glede na ta doplačni račun, lahko primejo posamezne, nerazdelno z vsem svojim premoženjem zavezane člane za plačilo nepokritega dolga. Pač pa je tudi posebno poudarjeno v zakonu, da gre upnikom ta pravica le za one terjatve z obrestmi in stroški vred, katere so pravočasno v konkurznem postopku priglasili in jih je konkurzno sodišče spoznalo za prave. Tudi jim ni treba posameznih članov še tožiti, temveč jih že na podlagi omenjene sodne odobritve

morejo preganjati z eksekucijo ali izvršbo. (§ 60 z. z.)

Pri konkurzu denarnih zadrug z neomejeno zavezo morajo potemtakem tudi vlagatelji hranilnih vlog svoje zneske pravočasno zglasiti konkurznemu sodišču, ker bi sicer ne mogli iskati pokritja pri zadružnikih.

Kako je ravnati z gnojem na polju?

Ko se gnoj nalaga na vozove, je gledati na to, da se enakomerno zmeša gornji sveži gnoj s spodnjim starejšim. Drugače bi prišel na nekatere dele njive samo sveži, na druge pa strohnjen in oprhnjen gnoj. Posledica takega neenakomernega gnojenja pa je, da setev ne obrodi enakomerno. Pravilno dozorel postane gnoj, ko se je slama toliko razkrojila, da so posamezne bilke že mehke in prhke.

Jako nespametno in razsipno ravna oni kmetovalec, ki navozi na njivo gnoj in ga pusti ondi nerazstrosenega v majhnih kupih kakor je zmetal z voza. Dež in solnce uplivata potem na tak gnoj, da se brzo razkraja; en del redilnih snovij, posebno še hitro izhlapevajoči dušik, se porazgubi v zraku, drugi del pa spere dež v zemljo. Kar ostane še gnoja, je le malo vreden, dočim so ona mesta, kjer je gnoj ležal dalj časa, prenasičena z redilnimi snovmi. Na takih mestih obrode sadeži preveč hobato, radi poležejo in ne dozore istočasno kakor po ostalih delih njive.

Zato je najboljšje, da se gnoj raztrosi in brž ko mogoče podorje. Če ga iz tega ali onega vzroka ni mogoče takoj podorati, je še vedno boljše, če se takoj raztrosi kakor pa da bi ležal v malih kupih. Ako je polje ravno in zemlja odprta, potem škoda ni ravno velika. Če začne deževati, to nič ne škodi; kajti dež izpere sicer gnojilne snovi, ki pa se vležejo v tla in se ondi enakomerno porazdele.

Da se gnoj precej razstrosi, je koristno tudi zaradi tega, da obvaruje zemljo pred premočno vročino in jo ohrani vlažno. Tudi brani, da plevel ne more preveč uspevati. Spomladi pa se z gnojem pokrita zemlja otaja nekoliko pozneje in ostane dalj časa vlažna, vsled česar se oranje nekoliko zakasni.

Posebno je pri težki in mrzli zemlji priporočati, da se gnoj kmalu podorje, ker postane taka zemlja bolj topla in prhka. Ravno tako je treba priporočati, da se gnoj hitro razstrosi in podorje na bregovitih njivah, da se pride v okom preveliki izgubi.

Po zimi seveda se ne da drugače uravnati kakor da se gnoj navozi na polje na kupe. Toda gnoj se ne sme pustiti kar tako na kupu, kakor je bil zmetan z voza, ampak je tudi v tem slučaju treba skrbeti, da je škoda kolikor mogoče majhna. To se pa doseže na ta način, da se napravi dovolj močna podlaga za kup. Na to podlago se potem gnoj izkida, dobro pohodi ali stolče in, če treba, se poseje s takimi stvarmi, ki ohranjajo njegovo dobroto, n. pr. s superfosfatnim gipsom. Na vse zadnje ga je pa še treba od vseh strani obdati s prstjo. Vse to da obilo dela, to je res, toda tako strjen in zavarovan gnoj se ohrani ravno tako dobro kakor doma na gnojišču.

Slednjič bodi dovoljena še kratka opazka, kako je treba gnoj podoravati. Mnogi kmetovalci menijo, da se mora gnoj prav globoko zaorati. To pa bi bilo povsem napačno. V hlevskem gnoju je dobiti neznansko velike množine živih glivic (bakterijev), ki zelo ugodno uplivajo na rast sadežev. Če pride hlevski gnoj pregloboko v zemljo, se te glivice zamore, in kakor kaže izkušnja, hlevski gnoj potem ne učinkuje tako ugodno, kakor če bi bil le plitvo podoran. Na Angleškem, Nemškem, Nizozemskem in v drugih naprednih deželah so opustili globoko podoravanje gnoja, ker so se prepričali, da leži potem v zemlji mrtev in zemlje niti ne

greje niti ne rahla. Tudi vinogradniki ne podkopavajo v novejšem času gnoja globoko v zemljo, ravno tako tudi sadjerejci in vrtnarji.

Vsak kmetovalec, ki zanemarja gnoj, je nespameten zapravljivec!

Vestnik Zadružne Zveze.

Novi članice. V članstvo Zadružne Zveze v Ljubljani so bile sprejete:

Šenčur pri Kranju, mlekarska zadruga.

Šenčur pri Kranju, kmetijsko društvo.

Lukoran, seoska blagajna.

Vrhnika, kmetijsko društvo.

Rova, živinorejska zadruga.

Gornje Polje, živinorejska zadruga.

Gospodarske drobtine.

Deželni tečaji za zidarske mojstre.

Deželni odbor kranjski priredi 20., 21. in 22. marca t. l. v deželnem dvorcu, soba št. 122, tečaj za zidarske mojstre, ki se hočejo izvežbati v novodobni gradnji hlevov.

Spored: Upliv hlevov na zdravstvo živine. Splošna uredba modernega hleva v primeri z dosedanjimi napravami. Načrti in proračuni. Podrobnosti modernih hlevskih naprav.

Udeležencem povrne deželni odbor železniške prevozne stroške 3. razreda in za hrano in stanovanje po 6 K na dan.

Prošnje z dokazili, da je dotičnik na Kranjsko pristojen zidarski mojster, je predložiti deželnemu odboru v Ljubljani do 15. marca t. l.

Književnost.

Zakoni i naredbe o privrednim in gospodarskim zadrugama. Izdala „Medjunarodna knjižarnica“ E. de Schönfeld u Zadru. Cena K 1-50. — Ta, za praktično porabo jako priporočljiva knjižica, je izšla kot poseben snopič „Priručne zbirke avstrijskih zakona“, ki jo izdaja knjigarna Schönfeld v Zadru. Hrvatskim zadrugam v Dalmaciji in v Istri bo brez dvoma jako dobro služila, zlasti ker se odlikuje po lepem, čistem in umljivem jeziku. Zadružni zakon iz l. 1873. je bil namreč dozdej tudi Hrvatom na razpolago v tekstu, ki je zastarel

in poleg tega na nekaterih mestih netočen in nezanesljiv, slično kakor naša slovenska izdaja.

Zbirko zakonov, ki se nanašajo na združništvo, in na podlagi njih izdanih ministrskih odredb sta zelo spretno in pregledno sestavila sodnik Anton Santica in prizivni svetnik Miho Obuljen.

V uvodu se najprej obravnava splošna združna zakonodaja v Avstriji, združna davčna zakonodaja in književni pregled. Onemu, ki se hoče natančneje seznaniti z združništvom in različnimi teorijami, katere zastopajo združni pisatelji, bo posebno prav prišel ta književni pregled. Dandanes se veliko piše, žal da le premnogokrat površno in brez prave znanstvene

podlage. Tudi v združni literaturi ne manjka take vrste blaga. Toda dela, ki jih navajata tu naša pisatelja, imajo svojo trajno vrednost. Našteti so najodličnejši francoski, italijanski in nemški združni pisatelji, na kar sledi popis strokovnih združnih listov, ki izhajajo v Avstriji. Potem so objavljeni razni zakoni, kakor združni zakon iz l. 1873, zakon o reviziji zadrug, razni zakoni o kolkovnih pristojbinah, pristojbinskih olajšavah itd. Namen, katerega sta si stavila gg. pisatelja ob izdaji tega dela, je povsem hvalevreden in je knjižica sama z ozirom na tvarino prav srečno sestavljena. Zato jo toplo priporočamo v nakup. Kr.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Gospodarske Zveze“,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

kateri se vrši dne 30. marca 1910 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih „Gospodarske Zveze“ v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrdilo računskega zaključka za l. 1910 in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ob določenem času ne bi bil sklepčen, vrši se drugi občni zbor uro kasneje, kateri bo sklepal brez ozira na število zastopanih članic, oziroma članov.

Načelstvo

Gospodarske Zveze v Ljubljani.

Vabilo na IX redni občni zbor Mlekarske zaduge v Dolskem,

registr. zadruge z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 9. aprila 1911 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Frančiška Zupančiča v Kamnici.

Dnevni red.

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako ni ob določenem času radi nezadostne vdeležbe občni zbor sklepčen, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom brez ozira na število članov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krki,

registr. zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob 3. uri v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910
5. Volitev načelstva
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
**Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju
ob Savi,**

reg. zadr. z omejeno zavezo
ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob pol 4. uri popoldne
v dvorani Zadrúžnega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zaor
Hranilnice in posojilnice v Žičah,

reg. zadr. z neom. zavezo,
ki se vrši v nedeljo 26. marca po večernicah v posojilniški
uradnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1910.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Vabilo na občni zbor
Mlekarske zadruge v Vodicaeh,

r. z z o. z.
ki bo 19. marca ob pol 4. uri popoldne v društveni sobi
v Vodicaeh.

Vspred:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računov za l. 1910.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Predavanje o živinoreji. Načelstvo.

Vabilo na občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Vodicaeh,

registr. zadruge z neomejeno zavezo,
ki bo 19. marca ob 3. uri popoldne v društveni sobi v
Vodicaeh.

Vspored.

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računov za l. 1910.
3. Volitev načelstva in nadzorstva. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
**Ljudske hranilnice in posojilnice v Zagorju
ob Savi,**

reg. zadr. z neom. zav.
ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob pol 4. uri v Zadrúžnem
domu v Zagorju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva,
2. Poročilo nadzorstva
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Šmarci,

registr. zadruge z omejenim poroštvom,
ki se bo vršil dne 23. aprila 1911 popoldne ob 5. uri v
društvenem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva (po žrebu izstopivših).
6. Volitev nadzorstva (po žrebu izstopivših).
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Mlekarske zadruge v Šmarci,

registr. zadruge z omejenim poroštvom,
ki se bo vršil dne 23. aprila 1911 popoldne ob 4. uri v
„Društvenem domu“ v Šmarci.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobrenje računa za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Mlekarske zadruge v Polhovgradu,

registr. zadruge z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 26. marca 1911 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1910
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen se boče vršil pol
ure pozneje z istim dnevnim redom ne glede na število
navzočih.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Artičah,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne 9. aprila 1911 ob 4. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva in nadzorstva
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Kropi,

reg. zadr. z neomejeno zavezo
ki se bo vršil dne 19. marca 1911 ob pol 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru
 2. Poročilo načelstva.
 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
 4. Volitev načelstva.
 5. Volitev nadzorstva.
 6. Prememba pravil.
 7. Poročilo o izvršeni reviziji.
- Odbor.

Vabilo na redni občni zbor
Posojilnice na Frankolovem,

reg. zadr. z neom. zav.
kateri se vrši dne 20. marca 1911 ob 8 uri zjutraj
v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se eno ure pozneje drugi občni zbor, kateri sklepa veljavno brez ozira na število udeležencev.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice na Želinjah,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob 10. uri popoldne v
župnišču na Želinjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za l. 1910.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
**Gospodarske zadruga v Selški dolini z se-
dežem v Česnjici,**

reg. zadruga z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 9. aprila 1911 ob 3. uri popoldne v lastnih
prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ako bi ne bil občni zbor ob navedenem času sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov,

Odbor.

Vabilo na občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Svečini,

r. z. z. u. z.,
ki se vrši dne 26. marca 1911 ob 4. uri popoldne v po-
sujilničnih prostorih na Plavču št. 7.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 2. Poročilo o izvršeni reviziji.
 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1910.
 4. Volitev načelstva in nadzorstva.
 5. Slučajnosti.
- Načelstvo.

Vabilo na občni zbor
**Prve kranjske mizarske zadruga v Št. Vidu
nad Ljubljano.**

vpis. zadr. z omej. jam.
ki se bo vršil dne 24. sušca 1911. ob 5. uri popoldan

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1910.
4. Raznosterosti.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Sodražici,

reg. zadruga z neomejeno zavezo
ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob 3. uri popoldne v
uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice za slovenjigraški
okraj v Št. Ilju pod Turjakom,**

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil v pondeljek dne 3. aprila 1911 ob 2. uri
popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi se v določeni uri ne sešlo zadostno število članov, hode pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bode brez ozira na število članov sklepal veljavno.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
**Kmetijskega društva v Črnem vrhu
nad Idrijo,**

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 9. aprila 1911 ob 11. uri dopoldne v
posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Strojne zadruge v Savljah,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob 10. uri dopoldne
v društvenem domu na Ježici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Vabilo na II. redni občni zbor
**Gospodarske pospeševalne zadruge
združenih čevljarjev v Žireh,**

reg. zadr. z om. zav.
ki se vrši dne 25. marca 1911 ob 1. uri popoldne v
zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Poziv družinarima
**Hrvatske Blagajne za Štednjo i Zajmове
Trilju,**

na redovitu godišnju glavnu skupštino, koja će se držati dne
20. ovoga mjeseca na 2. ure popodne, kod ureda, ovim

Dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine.
2. Čitanje zapisnika zadnje revizije.
3. Priobćenje poslovnih zaključni računna od g. 1910.
4. Izbor manjkajući članova Uprava.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Mlekarske zadruge v Sorcici,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil v prostorih tukajšnje mlekarne št. 22.
dne 19. sušca ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepačen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno
sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na VI. redni občni zbor
Mlekarske zadruge na Brezovici,

reg. zadr. z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 19. marca 1911 popoldne ob 3. uri v
Katol. Domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Pašniške zadruge v Gornjemgradu,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob pol 3. uri popoldne v
župnišču v Gornjemgradu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Razdružba zadruge, eventualno volitev novega načelstva.
4. Slučajnosti

Vabilo na redni občni zbor
Živinorejske zadruge za Selško dolino,

reg. zadruga z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob 3. uri popoldne v
prostorih hranilnice in posojilnice v Selcih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Prememba pravil.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Pred občnim zborom bo kratko predavanje o živi-
noreji.

Vabilo na redni občni zbor
Kmečke gospodarske zadruga v Medoših,
reg. zadr. z om. zav.

ki se vrši dne 25. marca 1911 ob 4 uri popoldne v
društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice na Ponkvi,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,
ki bo dne 26. sušca 1911 ob 3 uri pop. v posojilničnih
prostorih

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o za l. njem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu
pri Vipavi,**

reg. zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 2. aprila 1911. ob 4. uri popoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 19. marca 1911. ob 3. uri popoldne v
župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1910.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ob nesklepčnosti se bo vršil čez pol ure istotam in
istotako drugi občni zbor. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice na Brezovici,
reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 26. marca 1911 popoldne ob 3. uri v
Katoliškem domu na Brezovici.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice v Št. Petru
v Savinjski dolini,**

registr. zadruga z neomejeno zavezo
ki se bo vršil dne 19. marca 1911 ob 3. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na X. občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Tržišču,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 19. marca 1911. ob 3. uri popoldne v
prostorih posojilnice v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor
**Raiffeizenove posojilnice v Št. Ilju
pri Velenju,**

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob 3. uri popoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Trnovem,

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob 3. uri popoldne
v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Poročilo o izvršeni reviziji.

5. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

6. Volitev načelstva.

7. Volitev nadzorstva.

8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pod Šmarno goro,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani v Šmartnem.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Jesenicah,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob 4. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.

4. Poročilo o izvršeni reviziji.

5. Volitev načelstva in nadzorstva.

6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

[Vabilo na II. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri sv. Bolfenku na Kogu,

registrovane zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 26. marca 1911 ob pol 4. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1910.

5. Poročilo o izvršeni reviziji.

6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Ptujju,

registrovane zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1911 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.

2. Poročilo nadzorstva.

3. Poročilo o izvršeni reviziji.

4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1910.

5. Prememba pravil § 35. ad 2.

6. Volitev načelstva.

7. Volitev nadzorstva.

8. Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vljudno vabi

načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Črnem vrhu nad Idrijo,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 2. aprila 1911 ob 11. uri dopoldne v posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Slučajnosti.

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
Dolskem,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	60.916·17
Tekoči račun z zvezo	16.967—
Inventar premični	280·47
Zaostale obresti posojil	543·22
Vrednost tiskovin	20·50
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000—
Gotovina 31. decembra 1910	1.474·30
Skupaj	81.201·66
Pasiva.	K
Deleži	144—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	79.466·36
Predplačane obresti posojil	44·65
Rezervni zaklad	1.243·88
Čisti dobiček	302·77
Skupaj	81.201·66
Denarni promet K	123.314·98
Stanje članov začetkom l. 1910	68
Prirastlo	4
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1910	72

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Boštanju,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva	K
Posojila	55.825·44
Tekoči račun z zvezo	9.716—
Inventar premični	200·41
Zaostale obresti posojil	116·46
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000—
Gotovina 31. decem. 1910	1.441·96
Skupaj	68.300·27
Pasiva.	K
Deleži	270—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	66.508·05
Preplačane obresti posojil	603·31
Rezervni zaklad	403·68
Čisti dobiček	515·23
Skupaj	68.300·27
Denarni promet K	54.111·66
Stanje članov začetkom l. 1910	109
Prirastlo	29
Odpadlo	3
Stanje koncem l. 1910	135

Bilanca
Posojilnice in hranilnice
v Poljanah nad Škofjo Loko,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910

Aktiva.	K
Posojila	490.003·58
Tekoči račun z zvezo	481.803·52
Inventar premični	613·64
Inventar nepremični	20.293·50
Zaostale obresti posojil	8.565·46
Vrednost kolekov	30—
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000—
Delež pri „Ljudski posoj.“	4—
Tekoči račun s člani	27.208·32
Zamudne obresti	1.759·85
Nal. denar pri poštni hran.	2.279·11
Gotovina 31. decemb. 1910	2.802·09
Skupaj	1.036.363·07
Pasiva.	K
Deleži	920—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	1.019.008·45
Predplačane obresti posojil	481·72
Rezervni zaklad	14.815·98
Čisti dobiček	1.136·92
Skupaj	1.036.363·07
Denarni promet K	902.852·36
Število članov začetkom l. 1910	466
Prirastlo	16
Odpadlo	2
Stanje koncem l. 1910	460

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Komendi,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910

Aktiva.	K
Posojila	102.329·21
Tekoči račun z zvezo	251.013—
Inventar premični	220·47
Zaostale obresti posojil	576·17
Vrednost tiskovin	40—
Delež pri Zadružni zvezi	1.000—
Rezervni zaklad	2.503·80
Delež pri kit. zad. v Domž.	100—
Naloženi denar	2.000—
Gotovina 31. decembra 1910	709·48
Skupaj	360.492·13
Pasiva.	K
Deleži	368—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	355.727·79
Predplač obresti posojil	625·04
Rezervni zaklad	2.503·80
Čisti dobiček	1.267·50
Skupaj	360.492·13
Denarni promet K	602.449·48
Stanje članov začetkom l. 1910	168
Prirastlo	16
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1910	184

Bilanca
Ljudske hranilnice in posojilnice
v Škofji Loki,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	88.762·76
Tekoči račun z zvezo	262.054·25
Inventar premični	405·17
Tekoči račun s člani	48.707·34
Zaostale obresti posojil	1.178·25
Poštna hranilnica	109·55
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000—
Delež pri „Zadr. tiskarni“	2.500—
Gotovina 31. decem. 1910	5.850·71
Skupaj	410.568·03
Pasiva.	K
Deleži	394—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	403.458·01
Predplačane obresti posojil	359·50
Rezervni zaklad	4.705·66
Čisti dobiček	1.650·86
Skupaj	410.568·03
Denarni promet K	415.408·79
Stanje članov začetkom l. 1910	105
Prirastlo	11
Odpadlo	6
Stanje koncem l. 1910	110

Bilanca
Kmečke hranilnice in posojilnice
v Rajhenburgu,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	116.121·15
Inventar premični	307·28
Zaostale obresti posojil	478·80
Vrednost kolekov	5—
Delež pri „Zadružni zvezi“	600—
Predplačane obresti Zvezi za l. 1911	124·84
Gotovina 31. decembra 1910	795·66
Skupaj	118.432·73
Pasiva.	K
Deleži	1.195—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	78.136·36
Tekoči račun z zvezo	36.667—
Predplačane obresti posojil	965·38
Tekoči račun s člani	595·34
Rezervni zaklad	222·67
Čisti dobiček	650·98
Skupaj	118.432·73
Denarni promet K	325.061·92
Stanje članov začetkom l. 1910	177
Prirastlo	63
Odpadlo	1
Stanje koncem l. 1910	239